

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă,
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Gîncu Serghei în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Motroi Sergiu împotriva lui Gîncu Serghei, privind încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015,

CONSTATĂ :

La 15 martie 2013, reclamantul Motroi Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Gîncu, privind încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 30 septembrie 2008 - 16 februarie 2010 i-a dat cu împrumut pârâtului Serghei Gîncu, în mai multe rate suma de 76 500 euro, iar la data de 16 februarie 2010, ultimul a recunoscut acest fapt, fiind confirmat prin recipisă.

Afirmă reclamantul că, în virtutea înțelegerii consemnată în recipisă, pârâtul începând cu luna martie 2010, urma să-i mai achite o dobândă lunară de 3% din suma împrumutată, condiție ce nu a fost respectată.

Notează reclamantul că, pârâtul nu a executat obligațiunea asumată, nu a restituit împrumutul și dobânda de întârziere, iar la multiplele solicitări adresate privind restituirea în mod extrajudiciar a sumei menționate, nu a reacționat.

Astfel, solicită Motroi Sergiu, încasarea din contul lui Gîncu Serghei în beneficiul său a împrumutului în sumă de 76 500 euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 34 655 euro, a taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 5000 lei și a sumei de 6 000 lei - cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în instanța de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 16 aprilie 2013, pricina civilă enunțată a fost strămutată spre judecare la Judecătoria Căușeni (vol.I,f.d.26).

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 14 iunie 2013, acțiunea înaintată de către Motroi Sergiu a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Gîncu Serghei în beneficiul lui Motroi Sergiu a împrumutului și dobânzii de întârziere în sumă de 104 040 euro, sau echivalentul în lei moldovenești la data executării hotărârii. S-a încasat din contul lui Serghei Gîncu în beneficiul lui Motroi Sergiu cheltuielile de judecată în sumă de 11 102 lei. S-a încasat din contul lui Gîncu Serghei în beneficiul statului taxa de stat în

sumă de 20 000 lei (vol.I,f.d.43).

Prin decizia Curții de Apel Bender din 05 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de către Gîncu Serghei, fiind casată hotărârea Judecătorei Căușeni din 14 iunie 2013, pricina fiind remisă la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată (vol.I,f.d. 95).

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni din 14 august 2014, acțiunea înaintată de către Motroi Sergiu a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Serghei Gîncu în beneficiul lui Motroi Sergiu a datoriei în sumă de 76 500 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 34 655 euro; cheltuieli de judecată - taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 5 000 lei; cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 3 000 lei. S-a încasat din contul lui Gîncu Serghei în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 20 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă (vol.I,f.d. 139).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a concluzionat că înscrisul cu titlul de recipisă întrunește elementele contractului de împrumut și corespunde cerințelor legislației în vigoare, iar Gîncu Serghei nu a restituit suma împrumutată în termenul prevăzut.

La 13 septembrie 2014, Serghei Gîncu, a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea privind încasarea datoriei să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, s-a admis apelul declarat de către Gîncu Serghei. S-a casat parțial hotărârea Judecătorei Căușeni din 14 august 2014, în partea încasării dobânzii de întârziere în sumă de 34 655 euro, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de către Motroi Sergiu împotriva lui Gîncu Serghei, privind încasarea dobânzii de întârziere, s-a respins.

S-a modificat hotărârea în partea cheltuielilor de judecată prin micșorarea sumei de 5 000 lei cu titlu de taxă de stat până la suma de 3 450 lei și a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice până la suma de 2070 lei. În rest, hotărârea s-a menținut.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel Gîncu Serghei a înaintat cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătorei Căușeni din 14 august 2014 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Motroi Sergiu să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat neaplicarea normelor de drept material și procedural pertinente cauzei.

Consideră recurentul că, odată ce instanța de apel a constatat că suma de 76 500 de euro include atât datoria cât și dobânda, urma să constate care este mărimea împrumutului și a dobânzii pentru a se putea verifica legalitatea acestor dobânzi și a ști dacă urmează a aplica sau nu anumite norme convenite de părți.

Menționează recurentul că în situația în care intimatul-reclamant nu a putut proba cerințele invocate în acțiune, s-a eschivat de a răspunde la întrebări privind cuantumul acestor sume, declarând că suma de 76 500 euro este suma datoriei de bază, cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 13.10.2015 a fost expediată recurentului la data de 30.12.2016, însă deoarece la materialele cauzei nu există confirmarea recepționării deciziei recurate, completul Colegiului civil, comercial și

de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 425 CPC, consideră recursul depus la data de 14.03.2016 în termen.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Gîncu Serghei a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie respins, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Decizia recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată legală și întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 15 martie 2013, Motroi Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Gîncu Serghei privind încasarea datoriei.

Fiind investită cu examinarea pricinii în fond, prima instanță a admis parțial acțiune, fiind dispusă încasarea din contul lui Serghei Gîncu în beneficiul lui Motroi Sergiu a datoriei în sumă de 76 500 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 34 655 euro; cheltuieli de judecată - taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 5 000 lei; cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 3 000 lei. S-a încasat din contul lui Gîncu Serghei în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 20 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Instanța de apel prin decizia pronunțată la 13 octombrie 2015, a admis apelul declarat de către Gîncu Serghei. A decis casarea parțială a hotărârii Judecătorei Căușeni din 14 august 2014, în partea încasării dobânzii de întârziere în sumă de 34 655 euro, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de către Motroi Sergiu împotriva lui Gîncu Serghei, privind încasarea dobânzii de întârziere, s-a respins. A decis modificarea hotărârii în partea cheltuielilor de judecată prin micșorarea sumei de 5 000 lei cu titlu de taxă de stat până la suma de 3 450 lei și a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice până la suma de 2070 lei. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție susține soluția instanței de apel ca fiind legală și întemeiată, pornind de la următoarele.

Potrivit recipisei din 16 februarie 2010, se atestă faptul că în perioada 30 septembrie 2008 - 16 februarie 2010, Motroi Sergiu i-a dat cu împrumut lui Serghei Gîncu, în mai multe rate suma de 76 500 euro, inclusiv dobânda calculată de 3% lunar. Conform recipisei enunțate, Serghei Gîncu s-a obligat că va restitui împrumutătorului în jurul de 40 000 euro până la 01 decembrie 2010 (vol.I,f.d.38).

Din considerentul că Serghei Gîncu nu a restituit suma împrumutată în termenul prevăzut, Motroi Sergiu s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând încasarea din contul lui Serghei Gîncu în beneficiul său a împrumutului în sumă de 76500 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 34655 euro, a taxei de stat achitată la depunerea

acțiunii în sumă de 5000 lei și a sumei de 6000 lei - cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în instanța de fond.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul consideră corectă soluția instanței de apel privind casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasarea dobânzii de întârziere or, la caz, intimatul - creditor Motroi Sergiu nu este îndreptăți la plata dobânzilor de întârziere pe motiv că, în prezenta speță dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare a fost stabilită prin suma de 76 500 euro care este formată inclusiv din dobânda calculată până la data înțelegerii.

De asemenea, instanța de recurs stabilește că instanța de apel prin prima art. 94 alin (1) CPC corect a considerat că quantumul cheltuielilor de judecată încasate prin hotărârea primei instanțe din contul lui Serghei Gîncu în beneficiul lui Motroi Sergiu necesită a fi micșorat de la suma de 5000 lei cu titlu de taxă de stat până la suma de 3450 lei și a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice până la suma de 2070 lei, or, acțiunea lui Motroi Sergiu, privind încasarea datoriei a fost admisă parțial.

Constată Colegiul că atât prima instanță cât și instanța de apel corect a admis pretenția privind încasarea datoriei în sumă totală de 76 500 euro.

Astfel, potrivit art. 666 alin. (1) Cod civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În conformitate cu art. 667 alin. (1) Cod civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

În temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice, care conform art. 10 Cod civil se realizează pe cale judiciară, inclusiv prin metodele statuate la art. 11 Cod civil, care reglementează operarea apărării inclusiv prin recunoașterea dreptului, restabilirea acestuia, dar și alte căi prevăzute de Lege.

Menționează instanța de recurs că conform art. 9 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Potrivit art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 572 alin. (2) CC RM, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În conformitate cu art. 514 CC RM, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Reține Colegiul că, efectul general al oricărei obligații este de a da creditorului dreptul de a obține de la debitor îndeplinirea exactă a prestației la care s-a obligat. De esența acestui principiu este faptul că obligațiile se consideră executate în mod corespunzător, dacă sunt respectate toate condițiile prevăzute în actul din care au luat naștere, precum ar fi cele privitoare la obiectul, subiectele, locul, timpul și modul de executare. Condițiile, cărora trebuie să corespundă executarea obligațiilor sunt determinate de lege sau contract.

Menționează instanța de recurs că buna-credință este o cerință legală, potrivit căreia părțile contractante trebuie să-și execute obligațiile asumate astfel încât efectele contractului să corespundă, în cel mai înalt grad, voinței lor reale.

Indică Colegiul și prevederile art. 867 alin. (1) Cod civil, care reglementează expres că, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Relevă Colegiul că în sensul normei citate, este de înțeles că contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceeași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Conform art. 871 alin. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

Potrivit prevederilor art. 118 CPC RM, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Din materialele cauzei, stabilește Colegiu că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că înscrisul cu titlul de recipisă întrunește elementele contractului de împrumut și corespunde cerințelor art. 867-871 Cod civil, deoarece anume aceste norme materiale reglementează raporturile juridice între părți la perioada încheierii contractului de împrumut.

Astfel, Colegiul susține poziția instanței de apel și menționează că recurentul Serghei Gîncu nu și-a executat integral cu diligență obligațiunile contractuale față de reclamantul Motroi Sergiu. Deci, instanța de apel corect a menținut soluția primei instanțe care legal și întemeiat a încasat din contul lui Serghei Gîncu în beneficiul lui Motroi Sergiu datoria în sumă de 76 500 euro.

Argumentele recurentului precum că, recipisa anexată la cererea de chemare în judecată urmează a fi declarată nulă pe motiv că nu conține cerințele necesare unui contract de împrumut, nu este suficientă de precisă pentru a putea trage concluzii referitor la temeinicia acțiunii, nu este indicată suma împrumutului și nici a dobânzii nu pot fi reținute, or, în recipisă este indicat atât numele și prenumele împrumutătorului cât și a împrumutatului, cu atât mai mult că, Serghei Gîncu a recunoscut că anume el a scris recipisa enunțată.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentului Serghei Gîncu privind declararea nulității recipisei, pe motiv că, urma instanța să delimiteze suma împrumutului de suma dobânzii de întârziere, or, recurentul Serghei Gîncu având obligația probațiunii în judecată, nu a prezentat, în sensul art. 118 alin. (1) CPC, probe concludente și admisibile, ce ar confirma că, recipisa în baza căreia a fost încasată datoria nominalizată este frauduloasă.

Indică Colegiul că recipisa sus-indicată a dat naștere la drepturi și obligații civile și a produs efecte juridice, or, la caz, nu s-au stabilit temeiuri de nulitate în sensul normei prevăzute la art. 220 alin. (1) Cod civil.

Reiterează instanța de recurs prevederile art. 199 Cod civil, care stipulează expres că, consimțământul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Conform art. 679 alin. (1) Cod civil, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

Potrivit art. 679 alin. (1) Cod civil, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

Prin urmare, conchide instanța de recurs că la încheierea recipisei din 16 februarie 2010, pârâtul Serghei Gîncu și-a exprimat acordul în acest sens, prin urmare, nu sânt întrunite condițiile vicierii consimțământului.

Ca urmare a studierii prezentului recurs Colegiul ajunge la concluzia clară și justă, că argumentele invocate de recurent poartă doar un caracter declarativ, formal fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

Respectiv, Colegiul analizând materialele la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel este una legală și întemeiată.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit atestă că motivele de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Gîncu Serghei.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Motroi Sergiu împotriva lui Gîncu Serghei, privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea